

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Masekhet megilat ta'anit

Avraham Segal <mi-Kraḳo>
<אקארקמ> ל"גס ץרפ מהרבא ןב ל"גס ףסוי ןב יולה מהרבא

Amsterdam, 419 [1658/1659]

ושאר קרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10315

א דלא להתעבא בהון אבל למספר שרי במקצתן ומקצתהון איכא דתמיד כולה שרי דאפילו למספר אסורים: **ב** איתוקס תמידא הוקס התמיד על משפטו כדמסר לקמן ואף על פי דר"ס גלאו הכי הוא י"ט והלל חתרי כניסין ועד תמיא ביה וכו' בכר הקשו קושיא זו בנמר במסכ פענית דף י"ב ס"ג שני ומתוך רכ לא נכרעה אלא לאסור יום שלפניו וקשו שלפניו כתי תיפוק ליה דהוה ליה יום שלפני ד"ס ומתוך ר"ס דאורייתא הוא דאורייתא לא בעי סיווק דתניא הימים האלה הכתובין במגילת תענית לפניהם ולאחריהם אסורין: שנתות וימים טובים לפניהם ולאחריהם מותרין ומה הפרש בין זה לזה הללו דברי תורה ולדברי תורה אף כפיין סיווק הללו דברי סופרים ודברי סופרים נתיבין סיווק דלא כרש"ב דר"ס חלשין דלא להתעבא בהון דלא למספר בהון ומה ת"ל בהון בהון לומר לך שכן אסורים לפניהם ולאחריהם מותרין אלא באורך רש"ב דמסר בירושלמי מה ת"ל בהון בהון שני פעמים אלא תלמד שהלילה מותר היום אסור כן כ"ל: **ג** למספר רש"י ז"ל גרס במקצת אבל תמיד דלא למספר ואכל תנא דשבושיא דלא להתעבא בהון אבל למספר שרי דלא הוה שמחה יתירה בשל עשרת כבשל תמיד משום דענר' לא היה שם ראייה לנכרי ביתוסין אבל בתמיד היתה ראייה לדכריהם ואעפ"כ נכנס משום זה אסור אפילו למספר ותוספות מסכימים לגרס' כמו שאית במסכת תענית להיפך אבל תמיד דלא להתעבא בהון ואכל תנא דשבושיא דלא למספר ומה שני עיין בדפוסים שלי בסוף פ"ק טעם בזה ובכאן במסכת זו גרס' בשתיין דלא למספר ועיין פירוש תוספות שלי מה שכתבתי ומה ליישב הגרסא בשתיין דלא למספר הגרסא הוא טוב מכל הגרסאות ונס גרס' רש"י ז"ל שגרס אבל תמיד דלא למספר ואכל עשרת דלא להתעבא וליישב ולדמות הוכחה של תוספות דלא היה קשה על רש"י שום קושיא:

אילן יומיא: **א** דלא להתעבא בהון ומקצתהון דלא למספר בהון מן ריש ירחא דניסן ועד חמניא ביה: **ב** איתוקס חמירא: **ג** דלא למספר שהיו צדוקין אומרים מביאים חמירים משל יחיד זה מביא שבת אחר וזה מביא שתי שבתות וזה מביא שלשים יום ומרה היו דורש' אמרו כתוב בחורח את הכבש אחד תעשה כבקר ליחיד משמע אמרו להם חכמים אין אחם רשאים לעשות כן לפי שאין קרבן ציבור בא אלא משל כל ישראל שנאמר צואה בני ישראל וכו' קרבני זרה הרים לחמי אלוחלבים לאשיזה הקטורת ריח זהו הלבונה גיחוהי אלו חלסכים וכל שהוא כריח גיחוהי השמרו להקריב לי במועדו שיהא כולם באים מתרומת הלשכה: **ד** ר' עקיבא אומר מניין שלא יצא וירעה בעדרת' ל תשמרו להקריב לי במועדו ולהלן הוא אומר והיה לכם למשמרת

דלא לעספר וכו' כ"ל הגרסא כמו שלפניו הוא יותר כפון לפשתיהן אבל תמיד ואכל תנא דשבושיא גרס דלא למספר לא כמו דאיתא במסכת מנחות דף ס"ה ס"ו בתוספו' ז"ל מדיש ירשא לכיסן ועד תמיא ביה איתוקס תמידא דלא למספר כך הגירסא בכל הספרים ונקוטנרם פירוש הטעם דלא הוה שמחה בשל עשרת פנשל תמיד משום דענר' לא היתה שום חאייה לנכרי ביתוסין אבל בתמיד קיה קצת ראייה לנכרי ביתוסין ומרוביהו מפרש לקמן ולהכי אסור ואפילו למספר ובסוף סדר תענית כיצד כתיבא הגירסא להיפך איתוקס תמידא די לא להתעבא איתוקס תנא דשבושיא די לא למספר אגירסא זו ככונה מדפריך התם למה ליה לחומר עד סוף ימועדא כיצא עד ימועדא ומועד גופיה י"ט הוא ומשני לא נכרעה אלא לאסור כמאן בר' יוסי דאמר בין לפניו ובין לאחריו אסור: ואי בגירסא דשמעתא דגרסי תנא דשבושיא דלא להתעבא א"כ אפי' לה' ימי לא איתא דבה' כ"ע מורו דלא אריו מותר דתנן התם כל הכתוב במגילת תענית דלא למספר לפניו הוא אסור ולא אריו הוא מותר רבי יוסי אומר לפניו ולא אריו הוא אסור דלא להתעבא לפניו ולא אריו הוא מותר ר' יוסי אומר לפניו ולא אריו מותר: אבל אי גרס תנא דשבושיא דלא למספר אתי ספיר בר' יוסי דאמר דלא למספר בין לפניו ובין לאחריו הוא אסור: ומיהו קצתקשה לגירסא זו דפריך התם למה לי למימר מדיש ירשא לכיסן ליתא מתרי בניסן ור"ס גופא י"ט דאורייתא אחר רבא לא נכרעה לאסור יום שלפניו והשתא הוה ליה למספר עלה כמאן בר' יוסי כדפריך בתר הכי ושמיא נטר עד לכסוף ואכלה מילתא קא פריך ואית ספרים דגרס בתרוביהו דלא למספר עכ"ל

וא"כ

כ"ל דיותר טוב הוא לגרוס בשתיין דלא למספר כמו שאית שלפניו מלגרוס אבל תנא דשבושיא דלא למספר ואכל תמיד דלא להתעבא דא"כ קשה למה לא מקשה

ומתעבא

פרק ראשון

ותוספות

ד ומתמניא ביה ועד סוף מועדא וכו' והקשה
 בגמרא שם באמרת תענית פרק כיצד למה לי עד סוף
 מועד ליתא עד מועד ומועד נופיה יט הוא ואסור ומתוך
 לאסור יום שלאחריו כר' יוסי דאמר כין לפניו כין לאחריו
 אסור והקשה למה לי מתמניא ביה
 ליתא תתעביה ביה ומתמניא נופיה
 אסור דהוה ליה יומא דאיתוק ביה
 תמידא ומתוך כיון דאלו מקלע
 ליה מילתא ובטליה לבעת תמניא
 נופיה אסור דהוה ליה יומא קמא
 דאיתותב ביה קנא דסבופי והקשה
 רש"י ז"ל ואי קשיא אכתי ליתא
 תשעה ואפילו אם אירע מילתא
 דבטלי אכתי הוא אסור תמניא
 נופיה משום קמא יומא דאיתותב
 קנא שזעזע דהוה יום שלפניו לאו
 כירכא הוא דהא יט נוסף בטל
 ונאכא ליקום ולגזור קמיה יומא
 דקנא דאיתותב קנא דסבופי וכה"ג
 מתוך לקמן ביום טורייכום עכ"ל ועיין בדדושי שלי שנלאו
 הכי הוא מתוך ואינו דווקא ליד טורייכום ועיין בשמעתתא
 לקמן שאמר כי הא דרב קאמן גור תעניתא בתריסר אמרו
 ליה רבנן יום טורייכום הוא אמר להו יום טורייכום נופיה
 בטולי בטליה הואי וכו' ותמניא שכפון הוא תה שכתבתי
 דלא קשה מידי :

מקשה קוד לכן כמאן כר' יוסי אריש ומה שמתוך התוספות
 ז"ל שמא נטר עד לכסוף זהו סניא דמיקא דיותר טוב הוה
 ליה להקשות ארישא כמאן כר' יוסי ויכול להקשות לפי זה
 אי הכי כר' יוסי מוקמת לה למה אמר מר"ק כדי לאסור
 למשמרת עד ארבעה עשר יום מה להלן
 מבקרין אותו ארבעה ימים קודם לשחיטתו
 אף כאן מבקרין אותו ארבעה ימים קודם
 לשחיטתו וכשבבדעליהם ונצחום החקיגו
 שיהו שוקלין שקליה' ומניחין אותן בלשכה
 והיו חמיהין קדיבון משל ציבור וכל אותן
 הימים שדגום עשאוים ימים טובים :
 ד ומתמניא ביה ועד סוף מועדא
 איחובב חגא דשבועי"א דלא למספר
 ואינו זו העצרת והלא לא נצרכו לכתוב כל
 הימים הטובים שבסבילה אלא שהיו דנין
 כנגד ביתוסין שהיו אומרים :
 עצרת
 מוכח שפיר דאיתא כר' יוסי ולא כר' תאיר דאלו לר' מאיר
 לאחריו הוא יותר ואם כן בוודאי רישא גס כן כר' יוסי
 דבוודאי אין לומר רישא איתא כר' מאיר וסיפא כר' יוסי
 לכן פריך שפיר כמאן כר' יוסי ושבת רבנן ואתי שפיה
 לשון אי הכי דאזכר עכשיו מסיפא דכולה שיטה אולא כר'
 יוסי למה אמר מר"ק כדי לאסור יומא דעשרים ותשעה
 דאדר הא בלאו הכי הוא אסור דיום דבתר עשרים ומתמניא
 דקוק שאחרו בלשון שמא נטר עד לכסוף ולא את' בלשון וודאי וז"ל
 דנטר עד לכסוף אלא דמשום שהוה דקוק לומר שהמתין אם יכול להקשות מרישא במקומו כדאמרן :
 לפי זה דגריס כשתיהן דלא למספר וא"כ לר' יוסי יום האחרון ג"כ הוא אסור ואם כן
 למה אמר מר"ק ניסן ועד תמניא ביה איתוקס תמידא ה"לל עד שבעה ביה ומתמניא
 איתא הוא אסור משום יום האחרון כמו שפירש' רש"י ז"ל על קנא דסבופי ועיין בסמוך : ואין לומר דילגא באמת אמה
 עד תמניא ולא עד בכלל ויום תמניא נופיה הוא אסור משום דהוה יום האחרון : דוק אינו לפי העושמות של
 היקשן שהקשה למה לי למימר מתמניא ביה ליתא ותשעה ביה ומתמניא נופיה הוא אסור דהוה ליה יומא דאיתוקס ביה
 תמידא גבו הא לפי זה דעד ולא עד בכלל א"כ לא איתוקס תמידא ביה וכך ה"לל דהא יומא בתר דאיתוקס ביה תמידא
 הוא אלא עכ"ל דעד ועד בכלל הוא לכן הקשה שפיר הא יומא דאיתוקס ביה תמידא ואם כן הדרא קושיא לדוכתא למה
 אמר עד תמניא ה"לל עד שבעה ומתמניא נופיה הוא אסור משום יום של אחריו : ד"ל דלא קשה מידי דנאמת יבול
 לומר דתמניא נופיה הוא אסור משום יום שלאחריו אלא יותר נוח לו לומר דאסור משום יום דאיתוקס ביה תמידא דיש
 בו קומרא יתירה דאפי' לנוספר כמו הוא אסור אבל אם אמר דהוה אסור משום יום שלאחריו לא הוה אסור לא בתענית
 והספד שרי כמו שאמר רב אשי בשמעתא נוסף כל שלאחריו : בתענית הוא אסור אבל בהספד שרי וכן מה שמקשה
 בגמרא למה לי מר"ק ר"ת נופיה יט היינו משום ר"ת נופיה יט וא"כ בלאו הכי הוא אסור בהספד ובתענית וגם כסמוך
 מקשה

ואין להקשות

הוא : וגם לפי דברי תוספות ענאם משמע שהוה דקוק שאחרו בלשון שמא נטר עד לכסוף ולא את' בלשון וודאי וז"ל
 דנטר עד לכסוף אלא דמשום שהוה דקוק לומר שהמתין אם יכול להקשות מרישא במקומו כדאמרן :
 לפי זה דגריס כשתיהן דלא למספר וא"כ לר' יוסי יום האחרון ג"כ הוא אסור ואם כן
 למה אמר מר"ק ניסן ועד תמניא ביה איתוקס תמידא ה"לל עד שבעה ביה ומתמניא
 איתא הוא אסור משום יום האחרון כמו שפירש' רש"י ז"ל על קנא דסבופי ועיין בסמוך : ואין לומר דילגא באמת אמה
 עד תמניא ולא עד בכלל ויום תמניא נופיה הוא אסור משום דהוה יום האחרון : דוק אינו לפי העושמות של
 היקשן שהקשה למה לי למימר מתמניא ביה ליתא ותשעה ביה ומתמניא נופיה הוא אסור דהוה ליה יומא דאיתוקס ביה
 תמידא גבו הא לפי זה דעד ולא עד בכלל א"כ לא איתוקס תמידא ביה וכך ה"לל דהא יומא בתר דאיתוקס ביה תמידא
 הוא אלא עכ"ל דעד ועד בכלל הוא לכן הקשה שפיר הא יומא דאיתוקס ביה תמידא ואם כן הדרא קושיא לדוכתא למה
 אמר עד תמניא ה"לל עד שבעה ומתמניא נופיה הוא אסור משום יום של אחריו : ד"ל דלא קשה מידי דנאמת יבול
 לומר דתמניא נופיה הוא אסור משום יום שלאחריו אלא יותר נוח לו לומר דאסור משום יום דאיתוקס ביה תמידא דיש
 בו קומרא יתירה דאפי' לנוספר כמו הוא אסור אבל אם אמר דהוה אסור משום יום שלאחריו לא הוה אסור לא בתענית
 והספד שרי כמו שאמר רב אשי בשמעתא נוסף כל שלאחריו : בתענית הוא אסור אבל בהספד שרי וכן מה שמקשה
 בגמרא למה לי מר"ק ר"ת נופיה יט היינו משום ר"ת נופיה יט וא"כ בלאו הכי הוא אסור בהספד ובתענית וגם כסמוך
 מקשה

הקמה ספיר לימא מתעשה ביה ותמכיא גופה הוא אסור משום יום שלפניו וליכא לן כפקותא לעבין דיכא יותר טוב לנו לומר שאסור משום עיקר מלומר שאסור משום איסור התפל :

ומה

שהניא רש"י ז"ל דכה"ג מתרץ לקמן כיוס טורייכום אינו דומה זה לזה דמש אמר כי הא דרב כחזון גור תעביתא בתריסר אפרו ליה רבנן יוס טורייכום הוא אמר להו יוס טורייכום גופיה בטוליה וכו' ופרין ותיפוק ליה דהוה יוס שלפניו וכו' וא"כ שס"ט לן כפקותא גדול לעבין דיכא דהוה גור יוס תעביתא ואפרו ליה רבנן יוס טורייכום ולכל הפסות אסור הוא להתענות בו והשיב הוא לן טורייכום גופיה בטוליה וא"כ הוא מותר להתענות בו ופרין ותיפוק ליה דהוה יוס שלפני כקבור ואס כן הוא אסור להתענות בו יש לן כפקותא גדול לעבין דיכא דאף לפי דברי רב אשי שאמר כל שלאחריו בתעביתא הוא אסור אבל בהספד הוא שרי וכן יוס שלפניו מ"מ ב"ג מודו בתעביתא הוא אסור אבל כחזון הס שוין לעבין דיכא יותר טוב לומר שאסור משום עיקר ולא משום איסור התפל : וזה כ"ל ברור בהמעיין היטב בשמעתא בתעביתא דף י"ט וכן הוא מוכח מתוך ירושלמי של תעביתא ומנילה ישיין שם :

וגם

אף לרש"י ז"ל שגרם אל תניד ללא למספד ואכל תנא דשנועיא ללא להתעבאה הוא דבר תמו' מאוד דא"כ הדרא קושיא לדוכתא ה"לל מתמכיא ועד מועד ומועד גופיה הוא י"ט ולא שייך לומר על זה תירוצו של רב פפא לאסור יוס שלאחריו דהא ר' יוסי מודה דיוס שלאחריו הוא מותר :

וביותר

תמוה על רש"י ז"ל לפי גרסת שלנו במסכ' תעביתא גרם רש"י ז"ל איתוקם תמידא דלא למספד איתותב תנא דשנועיא ללא להתעבאה וז"ל של רש"י שם ה"ג איתוקם תמידא דלא למספד גרם ולא גרסינן להתעבאה בדמוכס בסמוך דקתני לא נכרכה אלא לאסור את שלפניו ואי גרסינן ללא להתעבאה א"כ היינו ר' יוסי האמר לפירו אסור והא ליכא למיור דר' יוסי היא דקא פרוך כמאן בר' יוסי בתמיה מכלל דכרבנן פסיקא לה עכ"ל : וא"כ הרגיש רש"י ז"ל בקושיא של רישא דאיתוקם תמידא ולא התיישב בסיפא של תנא דשנועיא לפי גרסתו שגרם אל תנא דשנועיא ללא להתעבאה ואתא דלא כמאן אפי' ללא בר' יוסי משום דלר' יוסי אל תנא דשנועיא שהוא ללא להתעבאה יוס האחרון הוא מותר וזהו קשה להולמו על רש"י שגרם במסכת תעביתא כמו שגרם במסכת פרוק רבו ישתאל :

הקמה ספיר לימא מתעשה ביה ותמכיא גופיה אסור דהוה ליה יומא דאיתוקם ביה תמידא ואסור בהספד :

ומה

הקמה רש"י ז"ל כסמוך אכתי לימא תעשה ואפי' אס אירע מילתא דכעלי' אכתי הוא אסור מתמכיא גופא משום קרא יומא דאשן שנועית דהוה יוס שלפניו עכ"ל ונחא הקמה דאדרבא יותר טוב לומר שאסור משום יוס שלפניו מטעם שאמרנו : ד"ל משום דרש"י אויל לטעמיה דגרם אל תנא דשנועיא ללא להתעבאה וא"כ משמע דווקא ללא להתעבאה בהו הוא דקרי ליה י"ט אבל למספד בהו שרי ואס"בן הקמה ספיר הא יוס שלפניו כתי תר דיכא הוא ככ"ל פשוט :

ובאמת

תמילי על רש"י ז"ל דאע"פ שם דכא דיכא הוא אפילו הכי כתיבא לי' לומר שאסור משום דאיתותב תנא דשנועיא בעמנו ולומר שהוא קמא יומא דהוה יוס שלפניו מאשר דאין לן כפקותא לעבין דיכא דאלת"ה קשה למה ליה להפקען להקשו' לימא נעשמה ביה ותמכיא גופיה הוא אסור משום יומא דאיתוקם ביה תמיד' ה"לל בקינור לימא מתעשה ותמכיא גופיה אסור משום יוס שלפניו ורש"י ז"ל הקמה זה לפי האמת על התרנן ואפילו אם אירע וכו' אבל אכי תקמה על התקען ודוק הישיב ללא שייך לתרץ תירוצו של רש"י לא ע"ב דכמו דכתיב דיכא הוא יותר טוב לומר שאסור הוא משום עיקר דהיינו י"ט גופא ולא משום תפל דהיינו יוס שלפניו ויוס שלאחריו לכן תקמה דהא יומא דאיתוקם ביה תמידא וא"כ אף להספד הוא אסור ואכל תנא דשנועיא הוא רק לא להתעבאה אבל להספד הוא שרי וא"כ יש לן כפקותא גדול לעבין דיכא וגם למעלה תקמה לימא עד מועד ומועד גופיה הוא י"ט מן התורה וגם מה שמקשה למעלה לימא מתרי בכיוסן ור"ס גופא הוא י"ט ג"כ ר"ס גופא הוא י"ט מדאורייתא ואס כן פשיטא לפי גרסת רש"י ז"ל שגרם אל תנא דשנועיא ללא להתעבאה וא"כ למספד בהו שרי תקמה ספיר למה לי עד סוף מועד' לימא עד מועד ומועד גופיה הוא י"ט מדאוריית' ואס כן אף למספד הוא אסור ויש לן כפקותא גדול לעבין דיכא וכן מה שהקמה ר"ס גופיה הוא י"ט וא"כ אף להספד הוא אסור : ולפי דברי תוספות שגורמים אל תמיד ללא להתעבאה א"כ יש כפקותא גדול לעבין דיכא ואף לפי גרסת התוספות ולפי גרסת שלנו שגורמים אל תנא דשנועיא ללא למספד ליכא כפקותא לן לעבין דיכ' אפי' פריך ספיר למה לי עד סוף מועדא הא מועד ככלל והוא י"ט דמדאורייתא וא"כ למה לי לאידנש

ישמעאל ודלא בנירסת התוספות שגורסי' במסכת תענית
אבל תמיד דלא להתענאה ואכל חנא דשבועי' דלא למוספד
דהא גירסת התוספות הן נודקין יותר כדי ליישב הסוגיא
דשעתי' .

ואפשר

ליישב דרש' היה לו גרסא ג"כ בתענית
אבל חנא דשבועי' דלא למוספד ואכל
תמיד ג"כ דלא למוספד כמו שיש בגמרות שלנו והוא הסכי'
בגרסא זו בתענית אבל זה הוא דוקק גדול לומר שבמקומות
הסכים בגרסא אבל חנא דשבועי' דלא להתענאה ונתעבי'
הסכי' דלא למוספד שרש' יחזור מדעתו מזה שכתב במכתו'
אבל ליישב להיות הכל בסגנון אחד כ"ל דרש' ז"ל אומר זה
לפי המסקנא שמקשה במאן כר' יוסי נתמיר והיאך שנקת
לרבנן ואם לפי באו' אבי גורם דלא להתענאה ולהורות
שאסור יום שלפניו א"כ ע"כ הוא כר' יוסי ולא כרבנן והו'
תימה דהיאך שבקינן לרבנן ועבדינן כר' יוסי אבל רב ורב
פפא שמתרביס לאסור יום של אחריו הם סברו הלכה כר'
יוסי דמסתם הבדייתא כוותיה דתניא הימים האלה
הכתובין במגילת תענית לפניהם ולאחריהם אסורין וע"כ
אתיא כר' יוסי וכפשוטו לא יכול להיות שכל הימים הכתובין
במגילת תענית אפילו דלא להתענאה לפניהם ולאחריהם
אסורין א"כ לא אתיא דלא במאן דהאר' יוסי מודה
שמותר יום האחרון אבל דלא להתענאה לא עכ"ל דלגדין
קתני הימים האלה הכתובין במגילת תענית לפניהם
ולאחריהם אסורים דהיינו אבל חנא דשבועי' דכתיב דלא
להתענאה וכיוצא בזה דכתיב ביה דלא להתענאה אסור
לפניהם ולא לאחריהם ואכל תמיד וכיוצא בזה דכתיב
בהם דלא למוספד אסור לפניהם ולאחריהם וא"כ ע"כ הוא
כר' יוסי ולא כרבנן דאי כרבנן לא מיניחן בשום מקום
דאסור יום האחרון לכן הם גורסין במתניתא אבל
תמיד דלא להתענאה ואכל חנא דשבועי' דלא למוספד
כדי שיהא כולה מתניתא דת"ר כר' יוסי אבל רש' ז"ל סבר
הלכה כרבנן ולכן גורם לפי האמת אבל תמיד דלא למוספד
כדי לאוקמא כרבנן ואכל חנא דשבועי' דלא להתענאה
ועל הקושיא שמקשה בגמרא למה אמר עד סוף מועדא
ולא אמר עד מועד ומועד גופא י"ט הוא נושוס זה אוקעא
לאסור יום שלאחריו והו' רב ורב פפא דסברו הלכה כר' יוסי
אבל לרש' יש על זה תירוץ אחר דאמר עד סוף מועד ולא
עד מועד דהא בלא זה קשה על רשב"ג דרייק בלשון בהון
בהון והיינו דלא למוספד בהון ולא להתענאה בהון לומר
בהון בעצמם ולא לפניהם ולאחריהם א"כ למה אמר מריש
ירמא הא ר"ק גופיה י"ט הוא גם למה אמר אבל חנא

דשבועי' עד סוף מועדא הא גופיה י"ט הוא היינו כל
הקושיות של הגמרא אלא עכ"ל אתי לאשמועינן מידוש
גדול דלא כר' יוסי דאם אמר דאסור נושוס ר' חור' מ'
גופא י"ט הוא ה"א דמה שאמר בהון בהון להורות שאין
אסור לפניהם ולאחריהם היינו משום דר' מ' דאורייתא
גם י"ט ומדאורייתא אין צריך סיווק כמו שאמר בגמרא
בהדיא אבל אם הוא אסור מדרבנן שצריך סיווק אסור יום
שלפניו ולאחריו כר' יוסי לכן אמר מן ריש ירמא דכיון גם
עד סוף מועדא לומ' שאע"פ דאסורו הוא מדרבנן אעפ"כ
הוא דווקא בהון הוא אסור ולא לפניו ולאחריו דרשב"ג
הוא מולק על ר' יוסי ועל רבנן א"כ רש' ז"ל דפוסק כחכמי'
ולא מדקדק הלכות של בהון וסובר דהדוק ארסת
דנשלמא כרישא אבל תמיד קשה למה אמר מריש ירמא הא
ר' מ' גופיה י"ט הוא אלא עכ"ל לאסור יום שלפניו דלא
הוזכר בזה מיעוט אבל כסיפא אמר עד סוף מועדא אמר
הלשון עד משמע מיעוט עד סוף מועדא הוא אסור
ולא יום שאמר מועד כר' יוסי דאסור יום שלאחריו לכן אמר
ג"כ עד סוף מועדא ולא עד מועד ומועד בכלל י"ט דה"א
דמה שמתר יום שלאחריו משום דמועד גופא י"ט הוא
מדאורייתא ומדאורייתא אין צריך סיווק לכן אמר עד סוף
מועדא דהיינו אסור מדרבנן ג"כ ואפילו הכי עד הוא
מיעוט ולא יום שלאחריו כמו אליביה דרשב"ג והיינו
כרבנן ודוק היטב :

לפי

דברי התוספות . שגורסי' אבל תמיד דלא
להתענאה ואכל חנא דשבועי' דלא למוספד
לכאורה קשה איפכא מסתברא דגם של תמיד היה גדול
משל חנא דשבועי' דאכל תמיד היה לביתוסין קצת ראייה
ואעפ"כ נחמס' הדין כותן דאפילו למוספד אסור ואכל חנא
דשבועי' לא היה להביתוסין שום ראייה וא"כ אין מידוש
כ"כ שנחמס' ואם כן הדין כותן רק דלא להתענאה אבל
למוספד שרי כמו שמפרש רש' ז"ל במסכת מנחות שם
ונראה שתוספות סברו דגם של חנא דשבועי' היה גדול
דלפי סברתם היו מקריבין עומר זימנין לאחר רגל כגון
שחל פסח באחד בשבת וגם שתי לשם של עגרת היו
מקריבין אחר עגרת . ובעגרת של תורה לא היו מקריבין
רק בעגרת שלהם ועבר זמנו בטל קרבנו אבל קרבן תמיד
היו מקריבין בזמנו רק הביתוסין אמרו תעשה אפילו ביתיד
לכן בתמיד דלא להתענאה אבל למוספד שרי ואכל חנא
דשבועי' אפילו למוספד הוא אסור :

אחר

עשר ימים ממזבז דרך הר שער עד קדש
ברכעוגו' וכתבו התוספות ז"ל וז"ל ורש' פ'
ב א 1 2 בפירוש

ה עזרת לאחר שבת וכו' . משום דכתיב ומקרת השבת וכו' תספרו חמשי יום וביתוסין אמרו ומקרת השבת היינו יום א' אחר שבת וא"כ לעולם נסיימין שבע שבתות בשבת וכו' א' עזרת אבל האמת מקרת השבת היינו מקרת י"ט של פסח כדלקמן :

ו לפיכך עמד ותקנה לאחר השבת וכו' . ומפרשים התוספות ז"ל ז"ל והק"כ הסכים על ידו ע"כ כ"ל משום דקשה לתוספות שא' רבן יוסן כ"כ באי לבייתוסין שוטים ע"כין לכס פ"י מן התורה שנה שש לעשות עזרת לעולם אחר שבת והזקן השיב לו משום שמה אזהב ישראל היה כדי שיתענגו שני ימים משום עונם שלהם תקן לעשו' עזרת לאחר שבת לכן מפרשים תוספות והק"כ הסכים על ידו משום דראיה שלהם היה באמת מן התורה ומקרת השבת משמע מקרת השבת משמע אף למא' באמת מקרת השבת היינו מקרת י"ט כמו שהאמת כן הוא לכן אמר הזקן משה אזהב ישראל היה ומסבר' תקן עזרת לאחר שבת כדי שיתענגו שני ימים ומקמת אותו סברה בנודאי הק"כ הסכים על ידו ומקמת אחר השש נס כן מקרת השבת משמע כדי שיהא עזרת שני ימים וק"כ ז"ל :

אחד עשר ימים מקורב דרך הר שער וכו' . ואם היה עשה מולך את ישראל דרך הר שער היו באין באחד עשר יום לקדש שהיא סמוכ' לא' ואם אזהבן למה אחרן ארבעים שנה ודמיו בעלמא קאמר ליה : ה יכול לא יהא המניין תלוי אלא לשבתות וכו' מדכתיב שבע שבתות היינו ו' שבעות ושבעות לא קרי אלא אותן המתמילין באחד בשבת ומסיימין בשבת ת"ל :

ח משום יום משמע ימים ולא שבעות אלא הא כיצד וכו' : ט הספירה תלויה ב' ד' מדכתי' תספור לך משמע לך בעשר הספירה דהיינו לכו"ר שהם קובעין את המועדות וכו' :

ה עזרת לאחר שבת' נטפל להם רבן יוחנן בן זכאי אמר להם שוטים זו מנין לכם ולא היה בהן אדם שהחזיר לודבר הוץ מזקן אחר שהיה כפופט כנגדו אמר משה רבינו אזהב ישראל היה ויורע שהעצר' יום אחר הוא : ו לפיכך עמד ותקנה לאחר השבת כרי שיתענגו שני ימים וז"ל אחר זה קרא לו המקרא הזה : ו אחר עשר ימים מקורב דרך הר שער עד קדש ברנע אם משה רבינו אזהב את ישראל היה מפני מה עבבם במדבר ארבעים שנה אמר לו ר' ובכך אתה פוטרני אמר לו שוטה שבעול ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטלה שלכם אמר לו ובמה אתה פוטרני אמ' לו הכתוב אומר וספרתם לכם ממחרת השבת וכו' : ח יכול לא יהא המניין הלוי אלא לשבתות ח"ל תספרו חמשים יום הא כיצד אירע יום ט"ו להיות בשבת סוגרה שבע שבתות חל להיות אחר שבת סוגרה חמשים יום וכשאתה קורא ממחרת השבת ממחרת י"ט הראשון של פסח ור' אליעזר אומר אינו צריך הרי הוא אומר הפסוד לך מהחל : ט הספירה התלויה בבית דין יצאתה שבת בראשית שספירתה ככל אדם ר' הושע אומר אמרה חורח סנה ימים וקדש ראש חדש מנה ימים וקדש עזרת סה ראש

כפי' שמוע' איך לך דרך קצרה מקורב לקדש ברנע כדרך הר שער ואף הוא מהלך אחד עשר ואתם הלכתם אותו בשלשה ימים שהרי בעשרים באייר נסעו מקורב סכ' ויהי בשנה השנית כקודש השני בעשרים כקודש נעלה הענין וכו' בעשרים ותשעה בסיון שלמו המרגלים מקדש ברנע זא מהם שלשים יום שעשו בקצרות התאווה אכלו בשר קדש ימים ושבעה ימים שעשו כפירות להסגרה של מרים כמא' שבשלשה ימים הלכו כל אותו הדרך וכל כך היה שכינה מתלבטת בשבילך למה' כיאתכ' לארץ ובשביל שקלקלתם הסיב אתכם סביבות הר שער מ' שנה עד כאן לשונו והשתא כראה דלהכי מיייתי האי קרא דאחד עשר יום דאם היה אזהב ישראל למה אימין מ' שנה ולא הכלימו ללכת כמו שעשו באותן ג' ימים עד כאן לשונו של תוספות ז"ל ובתפילה מביא לשון רש"י של כאן ז"ל אחד עשר יום פירוש בקונטרס שאם היה מולך את ישראל דרך הר שער היו הולכי' באחד עשר יום לקדש שהיא סמוכ' לארץ ואם היה אזהבן למה אימין ואם' ככתב ובפירושו קומע פירש שכל אותו הדרך הלכו בשלשה ימים וכו' משמע מלכונו שאמר והשתא כראה דלהכי מיייתי האי קרא דא' יום וכו' סמוכ' לשון נמרא דכאן שאמר רבן יוסן בן זכאי להזקן שני פרושים של רש"י הפירוט דכאן והפ"י מה שפירש רש"י כפומע א"ס

כן קשה למה מפרש רש"י כאן פירוש אחר מה שלא פירש בפומע דהא פירושו כפומע ג"כ סובל הפ"י של נמרא ככאן : ובאמת כ"ל לפרש דשני פרושים של רש"י ז"ל דקו יסדיו דבאמת כפומע מפרש רש"י ז"ל שהיה משם מוכיחין את ישראל אמר להם אחד עשר יום וכו' ראו מה גרמתם אין דרך קצרה מקורב לקדש ברנע כדרך הר שער ואף היא מהלך אחד עשר יום ואתם הלכת' אותה

אחת

ונריך לשאלו אימתי מל"ט ראשון של פסח שמתקיל למנות
 הספירה ממחרת וכן כתוב שם במנחות בהדי' : י מה
 ר"מ סמוך לביאתו נכרת ה'ג שם במנחות מה ר"מ סמוך
 לביאתו נ'כרת שהוא מפורש מיום שלפניו טוהו קדש וזה
 קול אף עזרת סמוך לביאת' כיכרת
 וא"ת עזרת לעולם אחר השבת
 היאך תהא נכרת והלא זה קדש וזה
 קדש ונפרש רש"י ז"ל שם מנה ימי'
 וקדש קדש עד קדש יום ויקדש קדש
 פשעה ועשרים יום ויקדש קדש
 כיום שלשים : מה קדש סמוך
 לביאתו נכרת סמוך לביא' קשכוכו
 כיכר מאימתי מתקיל למנו' דהיינו
 מיום כ"ט משעת חולד הלכנה אף
 עזרת סמוך לביאת מנין המששים
 כיכר להם יום קבוע שיתקילו
 לימנות בו דהיינו מוקרת י"ט

י ראש חרש סמוך לביאתו נ'כרת : ר'
 ישמעאל אומר אמרה התורה הבא עומר
 בפסח והבא שתי הלחם בעצרת יא
 מה להלן רגל (ס"א ותמלת הרגל) אף כאן
 רגל ותחלת הרגל ר' יהורא בן בתיר' אומר
 נאמר שבח למטה ונאמר שבח למעלה
 מה יב להלן רגל ותחלת רגל בסמוך
 לו וכשאתה קורא מסחרת חשבת מסחרת
 יום הראשון של פסח :

סליק הפרק הראשון

ראשון שאם ממתינין עד לאחר השבת אין שם היכר יום קבוע דפעמים שמתקיל
 למנות (נט"ו) פעמים ב"ו פעמי' ב"ז עכ"ל של רש"י ז"ל וכל' שבדאי שלא היה
 לרש"י ז"ל גרסא במנחות כמו שהוא לפנינו רק סתם כמו שנכתב כאן במגילת
 מענית מה ראש קדש סמוך לביאתו נכרת אף עזרת סמוך לביאתה נכרת ותו לא
 דאל"כ שהיה לפניו גרסא כמו שהו' לפנינו אם כן למה ליה לרש"י לפרש שאם ממתינין עד לאחר השבת אין שם היכר יום
 קבוע דפעמים שמתקיל למנות בט"ו פעמי' ב"ז ופעמים ב"ז אף בלא זה כמי סותר דברי ביתוסין כמו שנופרש בהדיא
 פשוט טוה קודש וזה קודש וק"ל וזה נראה לי פשוט : יא מה להלן רגל אף כאן רגל ותמילת הרגל ה'ג שם בעונתו מה
 להלן רגל ותמילת הרגל כמו שמייס בספ' אף כאן רגל ותמילת הרגל וזהו גרסא נכונה לפי דעתי וה'פ מה להלן רגל
 מה להלן בשתי' לסם בעזרת רגל הוא ותמילת הרגל אף כאן יום הבאת עומר רגל ותמילת הרגל ואם כמתין עד לאחר
 השבת פעמים שהיו באים נסוף הרגל כשאל פסח כשני בשבת עכ"ל של רש"י ז"ל והתוספות פירשו לה מה להלן רגל וכו'
 ולדבריהם זימנין דהוי אחר רגל כגון דאל פסח באחד בשבת עכ"ל של תוספות ועיין במדושים שלי בענין קמפלג' רש"י
 ותוספות דלמה התוספות אמרו כגון שאל פסח באחד בשבת : יב מה להלן רגל ותמילת הרגל כסמוך לו במנחות מסייס
 אף כאן רגל ותמילת הרגל כסמוך לו פי' כאמר שבת למטה עד ומחרת השבת השביעית ונו' והקדחתם מנחה מדשה
 דהיינו העזרת וכאמר שבת למעל' וספרתם לכם ממחר' השבת ונו' מה להלן בשבת שלמטה האומר בשתי' לסם רגל ותמילת
 הרגל סמוך לאותו שבת דהיינו העזרת המתמלת למחרת השבת שניעיל' לאחר שעברה שבוט דאותו שבת היינו שבוט אף
 שבת שלמעלה האמורה בעומר רגל ותמילת הרגל סמוך לו דהיינו יום ראשון של פסח שהיא סמוך לרגל עומר אלמא
 ממחרת השבת מחרת י"ט קאמר ד"ט קרוי שבת דכתיב ביום הראשון שבתון : ונבמרא מסקינן לכולה אית להו פירכא
 לבד דר' ישמעאל ודר' יהודא בן בתירא לית להו פירכא דאי עדר' יומא בן זכאי דילמא באבני דאמר אבני מנזה למימתי
 יומי ונו' ומנזה למימתי שבועי אי מדר' אלעזר ור' יהושע ממאי דכ"ט ראשון קאי דילמא ב"ט אחרון קאי ופירשי ז"ל אי
 עדר' אליעזר דאמר תלויה בכ"ד כהי דאפיקתיה משבת מתא אלא ממאי דממחרת יום הראשון מנזה דילמא מ"ט אחרון
 זכן לר' יהושע דאמר סמוך לביאתה נכרת דילמא מ"ט דאחרון קאמר קרא דהוה כמי היכר קבוע הוא יום בא' לניסן :
 ובתוספות שם כתב רבינו משה גירסא אחרת מנה שנים
 וקדש יוכל ומאריך שם עיין שם :

אותה בשלשה ימים וא"כ ראו מה גרמתיס לעצמיכ' נפטא
 שלכם אכל כאן היה דומה רבן יומא בן זכאי להוקן בדמי
 בעלמא אס' היה מנלה לו האמת של פסוק הוא שמש
 הוכיח את ישראל שמתקילה הלכו מהלך אחד עשר יום
 בשלשה ימים טוב לא היה יכול לוש'
 לו רבן יומא בן זכאי אם משפ
 אוהבן מפני מה כעבן במדבר
 ארבעים שנה דילמא באמת משפ
 היה אוהבן אף הקטא שלהם גרם
 לעכב במדבר ארבעים שנה לכן
 מפרש רש"י כאן דלא גילה לו רבן
 יומא בן זכאי כלום שהלכו בשלשה
 ימים אלא אמר להם פתם אחד
 עשר יום מקורב דרך הר שעיר עד
 קדש ברנע שאם היה מוליך את
 ישראל דרך הר שעיר היו הולכים
 באחד עשר יום לקדש שהיא סמוכה
 לא' ואם משפ אוהבן למה אימאן
 מ' שנה במדב' זק"ל וזהו כ"ל פשוט :
 פ"ל

ת"ל

תספרו חמשים יום כתבו תוספות שם במסכת
 מנחות וז"ל ואת והלא לא ספרינן לא מ"ט יום
 וז"ל שלא נינה הכתוב לספור חמשים יום דה"ק קרא עד
 ומערת השבת השביעית שהוא יום חמשים תספרו א"כ
 חמשים יום אוהקרבתם דבתריה קאי וה"ק עד ומערת
 השבת השביעית תספרו ולא עד בכלל כ"י ומהקרבתם מנחה
 קדשה עכ"ל של תוספות וכו"ל דלפי השני פרושים של
 תוספו' קשה למה באמת לא אמר הפסוק בסדר עד ומערת
 השבת השביעית תספרו מ"ט יום אבל עכשיו שאמר תספרו
 חמשים יום גרידן אכתבו לסרס הפסוק ולומר עד ומערת
 השבת השביעית שהוא חמשים יום תספרו גם לפי הפירוש
 השני שופרס חמשים יום אוהקרבתם קאי כלומר וספרתם
 לכם ומערת השבת וגו' עד ומערת השבת השביעית ועד
 ומערת השבת קאי גל וספרתם ואת"כ אמר חמשים יום
 והקרבתם ג"כ קשה למה אמר שתי פעמים ספירה בפסוק
 אחד אף לפי רבן יוחנן בן זכאי דאמר אמרה התורה
 פעם אחד שבע שבתות ופעם אחד חמשים יום להורות אם
 קל ט"ו של פסח להיות בשבת מוכה שבע שבתות קל להיות
 אחד שבת מוכה חמשים יום עדיין קשה למה לא אמר
 וספרתם לכם ומערת השבת שבע שבתות וגו' עד ומערת
 השבת השביעית חמשים יום ואנו ידענו שחמשים יום קאי
 על וספרתם דתחילת הפסוק לאכ"י קשה זה דאמר מנחה
 למימני יומי ומנחה למימני שבועי קשה זה :
וג"ל ליישג אליבא רבן יוחנן בן זכאי ור' יוסי בר
 יהודא דמשום זה כתוב לנו התורה תספרו
 חמשים יום כדי לספור דברי הביתוסין שאמרו אין עזרת
 אלא לאמר שבת וא"כ לפי דבריהם גריך להמתין בהבאת
 עומר אם קל פסח ביום ה' או ברביעי בשבת עד לאמר
 שבת כדי שיהא עזרת גם כן לאמר שבת לכן אמרה תורה
 תספרו חמשים יום להורות לנו דחמשים יום קאי על עזרת
 שהוא חמשים והקרבתם דלפי דברי ביתוסין יהיה לפעמים
 יותר מחמשים יום מעערת השבת שהוא י"ט של פסח כמו
 שאמר רבי יוסי בר יהודא בהדיא אבל אם היה אמר הפסוק
 בסדר וספרתם מ"ט יום ה"א כמו שמקשה בגמרא לקמן אי
 מדרבן יוחנן בן זכאי דילמא כאכ"י דאמר מנחה למימני

יומי ומנחה למימני שבועי לכן אמר הכתוב שלא בסדר
 תספרו חמשים דהיינו עזרת ובאמת זהו מיותר דהספירה
 איכה לא מ"ט יום לא לומר לעול' תספור שיהא י"ט של עזרת
 דמוק מ"ט של פסח כשזה חמשים יום ולא פעמים כ"כ או
 כ"ג אבל לרבא כראה לו דמוק קנת לומר טעם זה וקילס
 תשובת ר' שמעל ור' יהודא בן בתירא שלית להו פירכא כלל
 וגם זהו טעמו של רבי יוסי בר יהודא שאמר כל ספירו' שאת'
 סופר יהיה בשוק לעולם חמשים יום ודקדוקו כמו שאמרתי
 והו' שאמר בלשוננו הרי הוא אומר תספרו חמשים כלומר
 הא באמת לא אמרה התורה לספור אלא מ"ט יום לא עכ"ל
 כדאמרן חמשים יום קאי על עזרת לומר שלעולם
 תספור חמשים יום שיהא עזרת לעולם בשוק ואם כן רבן
 יוחנן בן זכאי ור' יוסי בר יהודא קרובים דכריהם להדרי אך
 רבן יוחנן בן זכאי למד מדכתי' חמשים יום משמע אם קל
 פסח להיות באמצע שבוע מוכה חמשים יום שיהיה יום
 חמשים עזרת להוציא מדברי הביתוסין כנזכר :
כתבו תוספות ז"ל וז"ל מה להלן רגל וכו' ולדבריהם
 וימני דהוי אחר רגל כגון דקל פסח בא'
 בשבת עכ"ל : ולכאורה קשה במאי קמפלגי רש"י ותוספות
 רש"י אמר כגון דקל פסח בשני בשבת ואם כן העומר בא'
 בסוף הרגל ותוספות אמרו ולדבריהם וימני דהוי אחר
 הרגל כגון דקל פסח באחד בשבת : וכו"ל האמת שמה
 אחר קרא וז"ל אמר דא' ולא פליגי שהתוספות סונד' גם
 הפירוש של רש"י אך קשה להם דאם פירושו כפי רש"י לאמר
 אם כן למה אמר מה להלן רגל ותחילת רגל למה לא אמר
 מה להלן תחילת רגל אף כאן תחילת רגל אבל לפי דברי
 ביתוסין הוה בסוף רגל לכן מפרשי' התוספות ולדבריהם וימני
 דהוי אחר הרגל כגון דקל פסח באחד בשבת לכן אמר
 שפיר מה להלן רגל ותחילת רגל ואם כן בשתיקן נסתרו
 דברי הביתוסין מה להלן רגל ולפי דברי הביתוסין הוה
 אחר הרגל כגון דקל פסח להיות באחד בשבת ומה להלן
 תחילת רגל ווימני הוה סוף רגל לפי דברי ביתוסין כגון
 דקל פסח בשני בשבת לכן אמר שפיר מה להלן רגל ותחילת
 הרגל וכאן הוי וימני אחר רגל ווימני סוף רגל :
 וק"ל וזהו כראה לי ברור :

מה דאיתא בריש פרק זה ועיי' לקמן בסוף הפרק הועמד במקומו הראוי לנו בדף ה' א"א והוא
 ד"ה לפי דברי התוספות :

סליק פרק הראשון

הנהיג רבינו יצחק גינת סוף פרק זה